Ytterligare synpunkter på rättelseförfarandet

Av häradsskrivaren Sverker Brattberg

Taxeringsintendenten Jan Sundin har i denna årgång av tidskriften (S 69) givit uttryck för några synpunkter på det nya självrättelseförfarandet. Med utgångspunkt från de rubriker Sundin använt sig av i sin artikel vill jag genom tidskriften få framföra från Sundins uppfattning delvis avvikande åsikter rörande förordningens tillämpning.

Varuskattetaxeringen och skogsvårdsavgiftsunderlag

Enligt Sundin är det svårt att förstå att lokal skattemyndighet äger rätta felaktighet ifråga om skogsvårdsavgiftsunderlag.

Vad utgör beräkningen av skogsvårdsavgiftsunderlag? Är det en taxeringsåtgärd eller en debiteringsåtgärd?

Frågorna äro icke nya och har besvarats i propositionen nr 189/1954. (Utdrag av propositionen är intaget i häradsskrivarnas månadsblad nr II-12/1956).

Av vad som sagts i propositionen framgår i huvudsak att rättelse av ett i förhållande till garantibeloppet felaktigt beräknat skogsvårdsavgiftsunderlag utgör en debiteringsåtgärd medan rättelse av skogsvårdsavgiftsunderlag som blivit felaktigt därför att felaktigt garantibelopp beräknats kan ske först efter rättelse av garantibeloppet och måste alltså föregås av en ändring av taxeringen.

Om prövningsnämnden ändrar ett av taxeringsnämnden beräknat avgiftsunderlag är en sådan åtgärd icke annat än en underrättelse till lokal skattemyndighet för debitering av skogsvårdsavgift.

Lokal skattemyndighet äger efter besvär (varmed kan jämställas anmälan) från skattskyldig m m rätta en felaktig debitering om skatten därigenom nedsättes. Lokal skattemyndighet äger däremot icke rätta en felaktig debitering om därav följer en höjning av skatten. I sistnämnda fall skall den felaktiga debiteringen anmälas till länsstyrelsen som har att vidtaga de åtgärder som omförmäles i 70 § uppbördsförordningen.

Har prövningsnämnden angivit att ett skogsvårdsavgiftsunderlag skall höjas skulle kunna ifrågasättas huruvida icke rätteligen länsstyrelsen har att vidtaga föreskrivna åtgärder för uttagande av den enligt prövningsnämndens uppgift med för lågt belopp debiterade avgiften.

I praktiken förfares dock självfallet på ett annat sätt. Den lokala skattemyndigheten debiterar avgiften i enlighet med prövningsnämndens beslut eller anvisning.

Enligt rättelseförordningen äger lokal skattemyndighet att rätta ett felaktigt beräknat garantibelopp om icke den beskattningsbara inkomsten därigenom höjes. Skogsvårdsavgiftsunderlaget är helt avhängigt garantibeloppet. Alldeles oavsett huruvida vid utarbetandet av förordningens bestämmelser skogsvårdsavgiftsunderlag beaktats eller icke skulle lokal skattemyndighet i enlighet med det förfarande som redan tillämpas vid debitering av skogsvårdsavgift äga rätta skogsvårdsavgiftsunderlag under övriga i rättelseförordningen angivna förutsättningar.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:28

Flera rättelsebeslut rörande samma taxering

I förordningen angivet villkor att rättelse av felräkningar i en deklaration icke får utföras om rättelsen medför höjning av den beskattningsbara inkomsten avser uppenbarligen endast den enligt deklarationen åsatta taxeringen. Något sådant villkor rörande den beskattningsbara inkomsten har icke föreskrivits ifråga om rättelse av längdföringsfel. Enligt uttalanden i propositionen kan någon rimlig invändning icke göras mot rättelse av längdföring, även om rättelsen medför en höjning av den taxering, som införts i längden.

I det av Sundin exemplifierade fallet — rättelser av felräkning i deklarationen i sänkande riktning och rättelse av längdföringsfel i "höjande" riktning — bör den lokala skattemyndigheten ha fullt stöd i förordningen för att samtidigt rätta båda felen.

Det synes i propositionen icke finnas uttalande som kan tyda på att i nämnda fall rättelseärendet skall överlämnas till prövningsnämnden.

Begreppet taxering

Innan lokal skattemyndighet gör rättelse i en deklaration av en felräkning skall den lokala skattemyndigheten enligt propositionen granska deklarationen. Uppmärksammas vid granskningen andra felräkningar m m skall den lokala skattemyndigheten rätta även dessa, om resultatet av samtliga rättelser icke blir en höjning av den beskattningsbara inkomsten.

Vad avses i rättelseförordningen med taxering? Syftar man på taxeringen enligt *en* deklaration eller åsyftas samtliga de taxeringar som kan ha åsatts en skattskyldig?

Antingen måste med taxering avses alla de taxeringar, som kan ha åsatts en skattskyldig (i sådant fall skulle det åligga den lokala skattemyndigheten att granska alla deklarationer och även taga hänsyn till deklaration i kommun utom det egna fögderiet) eller så endast taxeringen eller taxeringarna enligt den aktuella deklarationen i en kommun. Troligen avses i förordningen det sistnämnda.

Något författningsenligt hinder för den lokala skattemyndigheten att i det exemplifierade fallet rätta ortsavdrag och förvärvsavdrag synes icke föreligga.

Förordningen synes i många stycken vara sådan att tillämpningen av bestämmelserna i stor utsträckning måste grundas på bedömning av vilka åtgärder, som lämpligen bör vidtagas.

I det fall som exemplifierats bör den lokala skattemyndigheten fatta beslut om rättelse av taxeringen enligt huvuddeklarationen.

Å andra sidan bör gälla att uppmärksammar den lokala skattemyndigheten (i regel granskas i ett rättelseärende samtliga de deklarationer den skattskyldige avgivit inom fögderiet) att felaktiga taxeringar åsatts i annan kommun, än den där rättelse har ifrågasatts, bör den lokala skattemyndigheten överväga huruvida ärendet bör överlämnas till prövningsnämnden eller rättelse göras och den felaktiga taxeringen anmälas till taxeringsintendenten. Rättelse bör självfallet icke, som Sundin påpekar göras om fråga är om höjning av en taxering och sänkning av en taxering i samma kommun.

Taxeringsintendenten och det nya rättelseförfarandet

Sundin antager att när intendenten avser att anföra besvär rörande vissa skatt-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:28

Litteratur

Deklaration och beskattning, Skatterna på inkomst och förmögenhet, arv, gåva m m av John Bratt, 11 :e översedda och reviderade upplagan, Studierådet vid affärsbankerna, Norstedt & Söners Förlag, Stockholm, 321 sidor och häftad. Pris 23 kronor 50 öre.

---

skyldigas eller grupper av skattskyldigas taxering kan hans arbete fördröjas av de "sannolikt ej sällsynta fall" då rättelseärende av den lokala skattemyndigheten remitterats till taxeringsnämndens ordförande för yttrande.

Felaktiga ortsavdrag och felräkningar m m anmälas oftast per telefon eller genom besök. Den lokala skattemyndigheten har alla möjligheter att omedelbart inhämta erforderliga uppgifter direkt av den skattskyldige. Detta gäller framförallt ortsavdrag. Erhållna uppgifter kan därefter kontrolleras på enkelt sätt eller genom telefonsamtal med vederbörande ordförande. Ordförandes åsikt i ärendet kan samtidigt inhämtas och antecknas.

I sakens natur ligger också att antalet remisser till ordförandena bör bli ringa enär fråga huvudsakligen är om rättelser av uppenbara felaktigheter.

Det synes icke behöva befaras att taxeringsintendentens utredningsarbeten skall kunna försinkas genom de lokala skattemyndigheternas remisser av rättelseärenden till taxeringsnämndsordförandena.

Anmälaren blev lätt oroad av förordets upplysning om att boken numera fått en mindre utrymmeskrävande typografi, men farhågorna var obefogade. Genom den nya sättningen har nämligen författaren utan men för läsbarheten kunnat bredda framställningen. Författaren understryker emellertid att boken fortfarande skall räknas till elementarböckerna och inte till handböckerna. Såsom elementarbok fyller den givetvis alla de krav man kan ställa på en sådan. Boken tillhör sedan lång tid tillbaka även kurslitteraturen vid universiteten och är alltid aktuell genom att det kommer ut en ny upplaga varje år.

Deklaration, Exempel och lösningar med särskild hänsyn till bokföringsskyldiga av Carl Lindquist och Sven Östlund, femte upplagan, Norstedt & Söners Förlag, Stockholm, 151 sidor och häftad. Pris 14 kronor 50 öre.

Exempelsamlingen utgör en god handledning i deklarationsteknik och är med den pedagogiska uppställning den fått till stor hjälp vid undervisningen vid handelsskolor och liknande läroanstalter.

Skatten på aktievinster, näringslivets kritik av förslaget, Industriförbundets Förlag, 109 sidor. Pris 9 kronor 75 öre.

Skriften som kommit redaktionen tillhanda i pressläggningsögonblicket innehåller näringslivets yttrande över aktievinstutredningens förslag.

H. B.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:28